

Samenvatting

De gemeenteraad heeft aan de portefeuillehouder onderwijs gevraagd een Onderwijsvisie op te stellen. Het proces om tot een Onderwijsvisie te komen, is gestart door met ondersteuning van stadsfilosoof Govert Derix aan een drietal 'onderwijstafels' met stakeholders op zoek te gaan naar gemeenschappelijk waarden die ons drijven bij de grote veranderingen die gaande zijn in het onderwijs en het sociale domein en die daarmee onze gezamenlijke basis vormen. Vervolgens zijn er beleidsopgaven beschreven die aansluiten bij die veranderingen maar ook bij de wettelijke taken van de gemeente op onderwijsgebied, daarbij rekening houdend met de verantwoordelijkheidsverdeling tussen gemeente en onderwijsbesturen.

Deze beleidsopgaven zijn getoetst aan de gevonden kernwaarden (de gezamenlijke basis) en zullen nog verder concreet uitgewerkt worden in een nog op te stellen uitvoeringsagenda de Educatieve Agenda Maastricht, alsook in Integrale Huisvestingsplannen.

Beslispunten

Het College van B&W besluit:

1. In te stemmen met "Samen Leren in Maastricht", de Onderwijsvisie van Gemeente Maastricht
2. Deze Onderwijsvisie ter vaststelling voor te leggen aan de Gemeenteraad.

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 27 augustus 2019:

Conform.

1. Aanleiding

Bij het opstellen van het coalitieakkoord is gebruik gemaakt van een onderwijstafel om breed in gesprek te gaan met het onderwijsveld. In het coalitieakkoord is vervolgens opgenomen om een dergelijke onderwijstafel in te richten. Het vmbo-debacle en de daaraan voorafgaande arbitragezaak met LVO maakte duidelijk dat de rol van de lokale overheid ten opzichte van het particuliere onderwijs erg beperkt is. Een Rekenkameronderzoek toonde anderzijds aan dat de invloedssfeer van de gemeente op beleidsterreinen in (wettelijke taken) en rondom het onderwijs aanzienlijk is, maar dat er geen recente onderwijsvisie is op hoe die invloedssfeer in te vullen. De wethouder heeft de raad toegezegd daartoe een gemeentelijke onderwijsvisie te zullen opstellen.

2. Context

Medio 90er jaren van de vorige eeuw zijn er tussen rijksoverheid en besturenkoepels afspraken gemaakt. Met het terugtreden van de overheid zou de autonomie van onderwijsbesturen verder worden vergroot om de 'bedrijfstuk' onderwijs verder te professionaliseren (Schevenings Beraad). Alle maatregelen sindsdien hebben in het teken gestaan van deze verschuiving van verantwoordelijkheden en vergroting van autonomie van onderwijsbesturen, inclusief het verzelfstandigen (op afstand plaatsen) van het Openbaar Onderwijs.

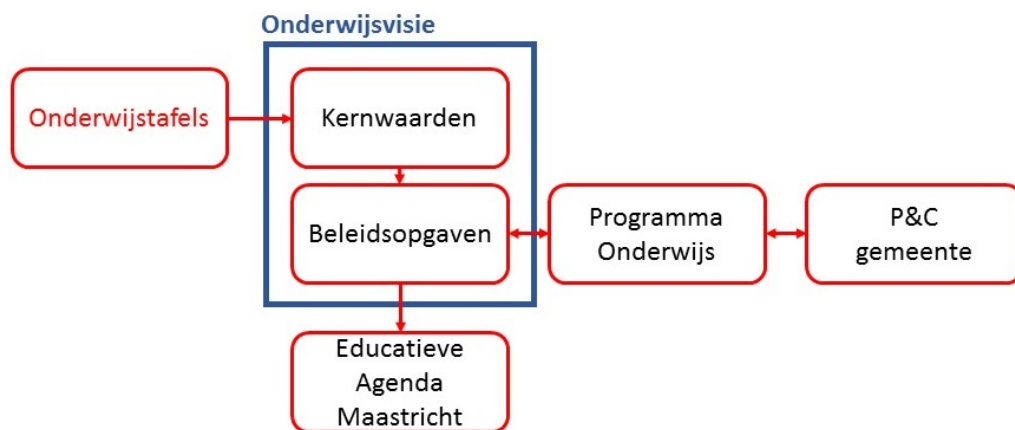
De tijd heeft echter niet stil gestaan. Daar waar de gemeente verantwoordelijkheden en bevoegdheden afgaf aan de bevoegde gezagsorganen in het onderwijs, kreeg zij er zelf sinds 2014 de nodige bij, na de decentralisaties in het sociale domein (WMO, Jeugdwet, Participatiewet). Het onderwijs valt formeel niet onder de naar de gemeenten gedecentraliseerde taken in het sociaal domein. In de afgelopen jaren is steeds duidelijker geworden dat het autonome onderwijs en de lokale overheid elkaar als partners hard nodig hebben om de aan hun opgelegde taakstellingen te halen.

3. Gewenste situatie

Om de afhankelijkheidsrelatie tussen het onderwijsveld en de gemeente te duiden zijn met ondersteuning van stadsfilosoof Govert Derix drie onderwijstafels georganiseerd. Aan die tafels is samen met stakeholders gezocht naar een gezamenlijke basis die leidend is bij het samen richting geven aan de grote transitie die gaande zijn in het onderwijs (passend onderwijs/inclusie), in het sociale domein (jeugdhulp, wmo en participatie) en in de verbinding onderwijs-arbeidsmarkt (economie). Dit heeft geleid tot een onderwijs narratief met een vijftal kernwaarden.

Op basis van deze kernwaarden zijn beleidsopgaven geformuleerd die de onderwijsloopbaan van kinderen en jongeren volgen, waarin wordt aangegeven welke positie de gemeente inneemt, wat de gemeente als haar verantwoordelijkheid ziet en wat de gemeente graag met onderwijs- en andere kindpartners wil realiseren. De geformuleerde kernwaarden en de beleidsopgaven vormen samen de Onderwijsvisie Maastricht.

Na het vaststellen van deze kaderstellende onderwijsvisie door de gemeenteraad, zal deze visie nader uitgewerkt worden in een uitvoeringsagenda, de Educatieve Agenda Maastricht alsook in Integrale Huisvestingsplannen aangaande onderwijshuisvesting. Deze worden in samenwerking met betrokken partners in de stad opgesteld.

College van burgemeester & wethouders en de gemeenteraad kunnen zich in het proces naar vaststelling van de Onderwijsvisie uitspreken over de inhoud van de onderwijsvisie. Hiertoe is ook een stadsronde gepland (10 september a.s.).

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

De kaderstelling van het Beleidsprogramma 4 Onderwijs en 3 Economie (hoger onderwijs), heeft uiteraard consequenties voor aanpalende beleidsterreinen. De herschikking van de onderwijs- en sportvoorzieningen in primair, voortgezet en speciaal onderwijs, als gevolg van krimp/ontgroening/leegstand, maar ook anticiperend op inclusie en onderwijsvernieuwing, biedt een unieke kans onderwijsgebouwen te verduurzamen (BENG) en te verbeteren qua binnenklimaat (Frisse scholen). Dit zal uiteraard de gezondheid van onze kinderen en jongeren ten goede komen en daarmee een bijdrage leveren aan een van onze grootste opgaven: de trendbreuk gezondheid.

Maastricht Sport levert een grote bijdrage aan het aanpakken van overgewicht van schoolgaande jeugd, bewegend leren, verlengde schooldag en gezonde voeding (afspraken rondom de uitvoering landen in de op te stellen Educatieve Agenda Maastricht).

Ook kan hierbij gedacht worden aan een ruimere omvang van de buitenspeelplaatsen bij kindcentra (Integraal Huisvestingsplan primair onderwijs-kindcentra).

5. Effect op de openbare ruimte

Bij de overwegingen achter de spreiding van onderwijsvoorzieningen speelt steeds mee welke rol kindcentra, scholen of onderwijsgebouwen als ankerpunten/ontmoetingsplek in de buurt spelen en/of hoe zij stedenbouwkundig ingepast kunnen/moeten worden in grotere ontwikkelingsopgaven in de stad (bijvoorbeeld De Groene loper of de landgoederenzone).

De relatie met veilige fietsroutes en parkeerbeleid is evident.

De concentratiebeweging in het onderwijs levert ook vrijkomende terreinen en/of (school)gebouwen op in buurten die om herbestemming vragen.

6. Personeel en organisatie

N.v.t.

7. Informatiemanagement en automatisering

N.v.t.

8. Financiën

De Onderwijsvisie heeft nu geen financiële consequenties. Eventuele financiële gevolgen van de opgenomen beleidsopgaven komen aan de orde als concrete voorstellen verder worden uitgewerkt in de Educatieve Agenda Maastricht en bij de vaststelling van de Integrale Huisvestingsplannen primair onderwijs-kindcentra en voortgezet onderwijs.

De gemeenteraad heeft in de raadsvergadering van 2 juli 2019 met het vaststellen van de Kaderbrief 2019 €98 miljoen aan investeringsruimte gereserveerd voor onderwijshuisvesting aanvullend voor deze verplichtingen tot 2030. Met dit bedrag kan uitvoering gegeven worden aan de in voorbereiding zijnde Integrale Huisvestingsplannen.

9. Aanbestedingen

N.v.t.

10. Participatie tot heden

Om zoveel mogelijk beleid van buiten naar binnen te maken, zijn zogenaamde onderwijstafels georganiseerd op de onderwijsterreinen 0-13 jaar, 12-18 jaar en 18 jaar en ouder. Met stakeholders is gezocht naar wat ons bindt, naar kernwaarden, die bepalend zijn voor het richting geven aan de grote veranderingen in en rondom het onderwijs.

Met deze richtinggevende kernwaarden is rekening gehouden bij het schrijven van de beleidsopgaven, die vervolgens ook zijn getoetst aan die kernwaarden (de matrix Onderwijsvisie). Zie voor nadere beschrijving van het proces ook paragraaf 1.3. van de Onderwijsvisie. De raads werkgroep onderwijs is bijgepraat over het proces.

11. Voorstel

Het College van B&W besluit:

1. In te stemmen met “Samen Leren in Maastricht”, de Onderwijsvisie van Gemeente Maastricht
2. Deze Onderwijsvisie ter vaststelling voor te leggen aan de Gemeenteraad.

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

Na vaststelling van deze onderwijsvisie is deze niet in beton gegoten, maar moet deze juist een dynamisch richtinggevend document zijn. Enerzijds om jaarlijks de programmabegroting P4 Onderwijs en P3 Economie (hoger onderwijs) te kunnen opstellen zodat de raad haar budgetrecht op onderwijs kan invullen. Anderzijds om tot een concrete werkagenda met het onderwijsveld en alle andere betrokkenen (intern en extern) te komen: de Educatieve Agenda Maastricht en de Integrale Huisvestingsplannen.